



**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

4. Soluuntur obiectiones contra communem sententiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

esset ad holocausta, incidit illis consilium bonum, & reposuerunt, inquit, lapides in monte domus in loco apto, quoad usque veniret Propheta, & responderet de eis. Sic sane fieri debet, quoties dubitatur de puritate ad frequentiam huius sacramenti; mundare lapides, quantum fieri potest, ponere eos in loco apto, & puro, ac de reliquo consulere Prophetam, Prophetam, inquam, non quemlibet Sacerdotem, sed doctum, & pium, qui spiritum Dei habeat; sicut Iudas noluit consulere Sacerdotes, quos secum habebat, sed expectare Prophetam: est enim res periculi plena, & in qua vel per excessum, vel per defectum facile decipi possumus. Vnde non desunt, qui doctrinam illam de non sequendo consilio Confessarii in ordine ad communionem temerariam, & scandalosam iudicent; cum quibus sentit P. Luisius Turrianus in *disf. selectis*, *disf. 36. de Censuris Theolog. censura 4. dub. 44.*

35.

Turrianus.

S. Thom.

Respondetur
sancto Th.

Obstare videtur huic doctrinæ S. Thomas in 4. *dist. 12. q. 3. art. 1. quasiunc. 2.* vbi ex Augustino docet, quoad hoc relinqui debere unumquemque suo iudicio; ergo non oportet sequi iudicium Confessarii. Respondetur, S. Thomam docere, unumquemque consulere debere in primis propriam conscientiam, an experiatur minui, vel augeri in se reuerentiam, & affectum per frequentiam: hoc enim nemo scire potest, nisi ipse, qui experitur, & quoad hoc relinqui debet quilibet suo iudicio: ceterum postquâ Confessarium de hoc instruxerit, ad Confessarium spectat præcipere, quod facere debeat.

SECTIO IV.

Soluuntur obiectiones contra communem sententiam.

36.

Salmeron.

Videamus nunc fundamenta aduersæ opinionis, cuius auctor ea fere desumpsit ex Salmerone *dicto tom. 9. tract. 41.* non tamen sumpsit limitationem, qua Salmeron absoluit illum tractatû per hæc verba: *Vt autem ad Laicos veniamus, quibusdam quotidiana communio conueniunt, quibusdam octavo quoque die, quibusdam semel in mense, & sic de aliis pro cuiusque dispositione, & arbitrio Sacerdotis, modo sit prudens, ac probus, ita ut non possit certa aliqua regula assignari.* Hæc ille. Veniamus tamen ad argumenta; & in primis ad ea, quæ ducuntur ab auctoritate; deinde ad rationes.

37.

Chrysost.
Primo obicit
potest Chry-
sost. & alij.

Primo ergo obicit potest Chrysostomus *tom. 4. hom. 5. super. 1. ad Timoth.* in hæc verba: *Hoc est, quod vniuersa perturbat; quia non munditia animi, verum intervallo temporis longiore constare meritum putas; summamque arbitraris reuerentiam, ac religionem esse, si non sapius calem illam ad eas mensam. Ignoras, quoniam indigne accedere, etiam si semel tantum fiat, te supplicio tradit: digne vero, etiam si sepe accedas, salutem inde conquiris?* Idem Chrysostomus *hom. 3. in Epist. ad Ephel.* tempus non efficit dignos tanti aditu Sacramenti: sed sola anime sinceritas, atque expurgatio: cum tali puritate accede semper, sine hac ne præsumas unquam. Consonat illud Augustini *tom. 10. ser. 28.* de verbis Domini: *Qui non meretur quotidie accipere, non meretur post annum accipere.* Bonaventura de process. Relig. processu 7. cap. 21. *licet tepide, accedas fiducialiter confidens de misericordia Dei; quia quo magis ager, magis indiges medico.*

Augustin.

Bonavent.

38.

Idem.
Explicantur.
sancti PP.

Hæc, & alia similia explicat idem Bonavent. in 4. vbi supra, dicens, debere intelligi, salua semper debita preparatione, quæ in paucissimis est, ut semper. Suadent ergo Sancti frequentem communionem;

eo tamen ipso suadent dispendere se hominem ad frequenter accedendum, ut dixit Ambrosius: *Quotidie accipe, quod quotidie tibi prodest.* Sic vine, et quotidie merearis accipere. Fateor item, solum temporis dilationem per se non conferre ad meliorem preparationem, nec frequentiam reddere minus aptum, imo potius magis per se loquendo: per accidens tamen potest alicui occasionaliter frequentia parere irreuerentiam, ut supra probatum est. Cum vero dicit Chrysostomus, cum vite puritate temperandum, debet accipi illud, semper, cum proportionem, id est, suis temporibus congruis, pro maiori vel minori congruitate & necessitate: sicut, semper orandum, debet accipi cum eadem proportionem. Adde, verissimum esse, qui non est dignus quotidie, non esse dignum post annum: hoc tamen solum arguit, ineptam esse exultationem eorum, qui præterant indignitatem, ne accedant. Ceterum licet post annum non sit dignus condignitate adæquationis, potest tamen accedere aliquis sine indecentia: quæ est, si cum eadem tepiditate accederet quotidie, qui post annum datur grauior necessitas, quæ excusat, & compensatur illa irreuerentia.

Secundo obicitur, panem istum appellari quotidianum, id est, quotidie accipiendum: quæ verba de Eucharistia intelligunt plures Patres adducti à Salmerone vbi supra: Respondeo cum Bonaventura supra, panem esse quotidianum per se loquendo, & supposita debita dispositione, quam obiter petimus petendo panem illum fieri nobis quotidianum. Eodem modo intelligi debet admonitio Catechismi docentis Parochum, ut hortetur fideles hunc panem quotidie sumere, sicut corpori in singulos dies alimentum subministrant. Quæ verba explicari debent ad mentem eiusdem vbi supra dicentis, dispositionem ad Eucharistiam latitudinem habere, atque ideo non posse vnâ regulam pro omnibus præscribi.

Tertio obicitur ex Hilario in cap. Si non sunt, de consecrat. d. 2. Si non sunt tanta peccata, ut excommunicetur quis, non se debet à medicina corporis, & sanguinis Domini separare: ergo sola carnis mortalis culpæ sufficit ad vitium accedendum. Respondeo, ibi non agi de maiori vtilitate quotidianæ communionis, sed solum de omissione communionis; quæ intuitu delictorum præcedentium non debet omitti, si homo velit se preparare, nisi propter illa fuerit excommunicatus. Quo etiam sensu loquitur Gregorius lib. 2. Epistol. 26. Sicut, exegit culpa, quis à Sacramento Communionis digne suspenditur: ita infontibus nullo modo talis debet rogari vindicta.

Quarto obicitur Tridentinum Sess. 22. cap. 6. vbi optat, in singulis Missis fideles adstantes communicare. Item declaratio Cardinalium in 4. vol. de constitutionum Rotæ supra illum locum Concilij, vbi dicitur, Tridentinum obitare Episcopo prohibentem communionem quotidianam omnibus coniugatis, præscribenti certos dies, extra quos non fiat communicatio. Respondeo, Tridentinum optare, id quod perfectius est; ceterum simul optare in omnibus dispositionem congruam ad illam frequentiam. Quæ merito reprehenditur Episcopos prohibens communionem quotidianam, sicut reprehenderetur, qui prohiberet in vniuersum statum Religiosum: hæc certum fit non expedire omnibus in particulari ingredi Religionem.

Quinto obicit Marzalla in Additionib. c. 21. ubi exortat Ioannis de Auila, viri pietatis, & doctrinæ nostro sæculo insignis; qui consuluisset, an Pater chrusogarus sæpe in anno debeat dare Eucharistiam.

petenti, necne: Respondet affirmatiue, & multum commendat frequentiam communionis, quæ responsio habetur in 1. *tom. 3. partis suorum Operum, tract. 23.* Gaudeo, Marzillam velle litem hanc definiti ex sententia Ioannis de Auila, quem fateor virum piissimum, & magnæ auctoritatis: debuerat tamen videre, an eum satis haberet pro se in hac causa. Fateor, fuisse propensum valde in frequentiam Eucharistiæ, & perpetuum eius commendatorem: non tamen talem, quales sunt hi auctores, vt patet ex integra eius epistola, quæ habetur in 2. *parte Epistolarum*, ad Concionatorem rogantem, vt rum quotidiana comunio consulenda sit omnibus personis coniugatis, & laicis: vbi acerrime inuehitur in hanc consuetudinem, & consilium, & concludit, rarissimum esse, vt coniugatus possit congrue accedere nostro saculo quotidie ad Eucharistiæ; & dissoluit clare omnia argumenta opposita partis, adeo vt mirum sit Marzillam eam epistolam legisse, & in Auilam, vt in hostem apertum, non iruisse. Videatur tota, quam libenter transcriberem, nisi omnibus vulgari lingua præ manibus haberetur.

43. Obicitur sextum obiectum primitiæ Ecclesiæ, in qua fideles omnes quotidie communicabant. Respondet Bonauentura vbi supra fecuorem illius sæculi proportionem habuisse cum illa frequentia: quare qui se experiatur sapere illud sæculum, habeat etiā frequentiam illius sæculi. Respondet secundo Auila, vbi supra, non esse credibile, quod coniugati etiā post copulam accederent quotidie ad Eucharistiæ, cum ex decretis illius temporis constet, quam serio ab Eucharistia remouerentur post copulam.

44. Septimo obicitur ex Paulo, dispositionem necessariam esse solam puritatem à lethalibus; qua posita, homo edat, & bibat: Ergo si hæc datur quotidie, quotidie expedit edere de hoc pane. Respondetur; in primis hoc argumentum probat similiter post pollutionem nocturnam, & cum delectatione veniali expedire communionem, quod non audent concedere aduersarij, vt vidimus. Deinde Gregorius Papa, 1. Reg. 1. prædicta verba Apostoli de munditia etiam à venialibus cum proportionem quadam intelligit, vt supra visum est. Nam cum dixisset, peccata etiam minima euacuanda, vt famelici simus, statim subdit: *Hæc repletionem nos euacuare Paulus insinuat, ait: Probet se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Quid enim est hoc loco probare, nisi euacuata peccatorum nequitia, se probatum ac purum ad Dominicam mensam exhibere? De repleto etiam subdit: Qui enim manducat, & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit. Qui ergo quotidie delinquimus, quotidie ad penitentiam lamentamur, quia ipsa sola virtus est, quæ euacuet, quod in ventre anime culpa coadunat; & tunc vere famelici saturantur, quia quo studiosius mundamur, lamento penitentia, eo uberius Diuina gratia fructum recipimus in spirituali refectioe.* Hæc Gregorius, vbi non vult, venialia inducere grauem reatum communicanti, sed cum proportionem quadam consilium Pauli accipiendum, vt scilicet eo maior fructus speretur, quo maior fuerit euacuatio; & eo plus periculi esse in hac mensa, quo minus euacuata fuerint etiam venialia, & quotidiana peccata. Denique dici potest, verba illa: *Sic de pane illo edat*, non esse consulenti, sed permittenti edere, postquam præcedit puritas à lethali: manet tamen locus consilij abstinendi aliquando, vt cum reuerentia sumatur.

45. Octauo obicitur; quia Sacerdotes celebrant quotidie, cū tamen ad celebrandum eo maior requiratur puritas, quo excellentior est dignitas Sacerdotis. Ioan. de Lugo, de Sacramentis.

dotis, quam Laici communicantis. Respondeo, primo, Sacerdotes etiam cum pari dispositione posse frequentius celebrare; quia defectus ille puritatis compensatur per maiorem obligationem, quam ex officio habent offerendi Sacrificium: sunt enim nūcij, & ministri publici deputati ab Ecclesia, vt eius nomine Deum placatum reddant: quare ipsius Ecclesiæ puritas, cuius nomine accedunt, reddit eos magis acceptos, vt accedat ad Deum. Respondetur secundo Sacerdotes ex officio habere per se minorem indispositionem accedendi quotidie, vt pote quos ipse status separat à curis secularibus, à coniuge, à filiis, &c. Respondetur tertio, Sacerdoti, qui culpabiliter, vel inculpabiliter habet idem periculum irreuerentiæ, & indeuotionis ob nimiam frequentiam, optimum etiam consilium esse, aliquando abstinere, vt postea reuerentius accedat. Sic enim Sacerdotibus consulit D. Bonauentura vbi supra lib. 2. de perfectu Religiosorum, c. 77. omnino videndus.

46. Nono obiciunt, quia ex nostra sententia sequitur, nemini Laico posse concedi quotidianam communionem sine vehemēti periculo superbiæ; nam eo ipso iudicat Confessor, habere maximam puritatem ad talem frequentiam requisitam. Respondeo; maior superbiendi occasio nascitur, cum Deus aliquem ad miracula, vel reuelationes extollit: sed re vera in iis casibus est minus periculum superbiæ; quia quo maior est puritas, eo maior est lux ad cognoscendum, puritatem illam esse donum Dei à Deo dependens, & de quo non nisi stultissime potest aliquis gloriari.

Obiciunt vltimo, si hodie non expedit communicare, ergo nec post octo dies; quia tunc non erit maior puritas. Respondeo, in primis ipsa abstinentia est occasio, vt postea accedat aliquis cum maiori deuotione actuali, & se diligentius præparet, vt supra vidimus. Deinde, etiam dispositio esset æqualis, minor irreuerentia est accedere singulis hebdomadis, quam singulis diebus; quia necessitas est maior pro singulis hebdomadis, quā pro singulis diebus; & excessus necessitatis tollit irreuerentiam, vt patet in amentibus; cui, dum sanus est, non datur Eucharistia ob irreuerentiam, & tamen datur in articulo mortis propter maiorem necessitatem: ergo cum proportionem, quo magis crescit necessitas, minor erit irreuerentia accedere ad Eucharistiæ etiam cum æquali dispositione.

Omitto alia argumenta leuiora, & alia testimonia, quæ afferunt, & facile ex dictis possunt dissolui. Pro coronide tantum huius Disputationis, de qua vltra citatos videri possunt Lufius Turrianus in disputat. Select. part. 2. disputat. 1. & Paulus Sherlogus in Antecologis ad Cantica, Antecolog. 4. sect. 10. & 11. Hoc vnum monere velim, Concionatores regulariter debere ad frequentiam incitare; tum quia populus in hoc saculo multo magis inclinatur ad raritatis, quam ad frequentia vitium; & si frequentia reprehendatur, facile fiet, vt plures suam desidiam reuerentiæ velamine simulare velint; tum etiam, quia multo plura inconuenientia ex raritate nascuntur, quam ex frequentia: nam vt in plurimum ad frequentiam non declinabunt, nisi timorati, & pii. Cum enim Eucharistia cibis sit carni insipidus, & super quo carnalis homo quotidie nauseat, quantumvis frequentia prædicetur; non nisi per pauci ad quotidianam communionem accedent; facilius erit, si frequentiam reprehendas, quam plures ab hebdomadaria remouere. Decet ergo Theologum scire, quod doceat Theologica veritas in hoc negotio; sermonem tamen temperare, & apud plebem

notes quoti-
dianæ celebrat.
Respondeo.

Respondetur
secundo.

46.
Obicitur no-
no.

Respondetur.

47.
Obicitur vlti-
mo.
Respondeo.

48.
Turrianus.
Sherlogus.
Concionatores
tamen ad
frequentiam
debent inci-
tare.

plebem in fauorem frequentæ loqui; prout sancti Patres, & Theologi omnes Scolastici fecerunt. Faxit Deus, ita omnes sentiamus, & loquamur. prout ad huius Venerabilis Sacramenti reuerentiam magis expedit, & ad nostrarum animarum utilitatē.

DISPUT. XVIII.

De Ministro Eucharistiæ.

SECTIO I. *Vtrum solus Sacerdos possit Eucharistiam ministrare.*

SECTIO II. *Vtrum omnes Sacerdotes possint Eucharistiam ministrare.*

Actio ministri duplex.
S. Thom.

Vasquez.

DUPLEX est actio ministri in hoc Sacramento; altera ad conficiendum; altera, ad dandum suicipienti. De vtraque agit S. Tho. q. 82. & de prima dicit *art. 1.* pertinere ad solum Sacerdotem rite Ordinatum: est quidem quia ad controuersias spectat, qui contra hæreticos nostri temporis id accurate tractant, illis relinquitur: & videri etiam potest Vasquez *disp. 218. c. 1.* Postea *art. 2.* tractat S. Thomas, an possit hoc Sacramentum confici simul à pluribus Sacerdotibus; de quo puncto late diximus supra *disp. 11. sect. 8.* Restat nunc agere de secunda actione, dandi hoc Sacramentum; de qua duo breuiter tractari possunt. Primum. quis possit hoc Sacramentum dispensare; Secundum, quibus, & quando possit, vel debeat à ministro dispensari.

SECTIO I.

Vtrum solus Sacerdos possit Eucharistiam ministrare?

De consecratione non est dubium apud Catholicos.
Cōc. Trid.

S. Thom.

Ex officio etiam dispensandi potestas competit Sacerdoti.

NON est dubium apud Catholicos, solum Sacerdotem rite Ordinatum posse valide Eucharistiam consecrare, vt constat ex definitione Tridentini *sess. 23. c. 4.* & aliis passim. Neque etiam dubium est, quod Sacerdotes hæretici, schismatici, excommunicati, &c. valide conficiant, quamuis non licite, hoc Sacramentum, vt cum S. Thoma *dist. 9. q. 82. art. 7. & 8.* probant omnes Theologi.

De potestate dispensandi, conueniunt fere, eam ex officio competere soli Sacerdoti; ex commissione vero competere aliquando Diaconis, qui olim Sanguinem populo ministrabant, & aliquando etiam Corpus; vt constat ex Iustino Mart. *apolog. 2.* pro Christianis in fine. Quare sententia, quæ tribui solet Soto, & aliis, quasi dicant, iure Diuino ad solos Sacerdotes pertinere dispensationem Eucharistiæ; intelligitur, nō quod iure diuino vetitum sit aliis ministrare, sed quod iure Diuino solus Sacerdos constitutus sit minister ex officio, Diaconis vero id solum competat ex commissione Sacerdotis, vt bene explicat Vasquez *disp. 219. c. 1.*

Duplex tamen difficultas hinc oritur.

1. Hinc tamen oriri videtur duplex difficultas: prima; quia si Diacono solum ex commissione competit ministrare Eucharistiam, hoc quidem non est aliquid peculiare: nam Subdiacono, & Laico etiam posset Sacerdos committere, vt deferret, vel daret agroto Eucharistiam. Sic enim apud Eusebium *lib. 6. histor. c. 36.* legitur Eucharistia à Sacerdote Missa per Laicum ad infirmum: & olim fidelibus non solum dabatur in manus, vt ipsi eam acciperent, sed etiam vt domum deferrent postea sumendam. Cur ergo non posset illuc à Presbytero per alium transmitti? Secunda difficultas est, quia

Sacerdos, qui non est Parochus, non potest etiam nisi ex commissione, & licentia Parochi ministrare Eucharistiam. Si ergo Diaconus potest ex commissione, nō differt in hoc à Sacerdote, sed à Parcho.

Pro solutione & explicatione vtriusque difficultatis aduerto, dupliciter posse aliquem ministrare hoc Sacramentum. Primo, vtendo auctoritate, & iure, quod habet ad dispensandum; secundo, vt merum ministrum, & instrumentum alterius. Sic enim videmus, in humanis aliquem dupliciter posse dispensare pecunias, vel cibos aliis: primo, vtendo potestate, & iure suo, vel ab aliis accepto; vt cum dominus, vel is qui à domino habet ius vtendi, distribuit; secundo, mere ministerialiter, vt cum famulus deferat cibos ad mensam, & distribuit singulis conuiuiis ex iussu domini presentis, vel absentis. Et quidem est magna differentia inter vtrumque modum: nam primo modo non liceret Religioso aliquid distribuere absque licentia Prælati: vteretur enim iure aliquo circa res, illas, & exerceret actum dominij, vel quasi dominij dando, & transferendo ius in alios: at vero secundo modo nihil ageret contra votū Paupertatis, si Religiosus ministraret conuiuiis, vel pauperibus, & apponeret illis, quæ alius apponenda prescriberet: tunc enim non operaretur nomine suo, sed tanquam merum instrumentum inane alterius, perinde ac si ea actio fieret per amentem, vel infantem, qui non est capax transferendi dominij in alium.

Hoc ergo supposito, dicimus primo, Laicum accipientem Eucharistiam de manu Sacerdotis, etiam si eam accipiat in manus, vt inde ore sumat, habere se sicut merum conuiuium; qui dum cibos accipit de manu domini, non exercet potestatem, aut actum dominij, sed habet se passiuè, consumendo cibos illos nomine illius, à quo accipit. Laicus item, qui iussu Sacerdotis deferret Eucharistiam infirmo, haberet se, sicut famulus in conuiuiis, qui nō dispensat nomine proprio, sed est merum instrumentum dispensantis: vnde actio illa eodem modo fieri posset ab infante, vel amente, si aliunde non esset periculum irreuerentiæ. Quod idem dicendum est de Subdiacone, & aliis inferioribus Clericis, qui si ex commissione Presbyteri Eucharistiam ministrarent, non aliter se haberent, sed essent merum instrumentum exsequutionis voluntatis, & potestatis Presbyteri.

Vnde obiter infero, non videri ad rem præsentem distinctionem illam actionum; quæ interueniunt in distributione huius Sacramenti, quæ consideranda esse dixit P. Coninck in *presenti q. 82. art. 3. m. 15.* Alia enim est inquit, qua minister Sacramentum ex altari aut loco, quo seruatur, porrigit communicaturo, vt ipsum sumat. Alia est, qua illud præcise admoventur ori communicantis: quæ actiones etsi iam simul, & ab eodem fiant; tamen distinctæ sunt; & distributio Sacramenti proprie consistit in prima actione: secunda vero ad summptionem spectat: Hæc, inquam, distinctio ad propositum non videtur apta: tum quia per accidens est ad distributionem propriam Sacerdotis, quod accipiat hostia ex altari, vel custodiat: nā licet hostia ab alio daretur Sacerdoti in manus, & ipse eā communicaturo porrigeret accipiendo eius ori, vere distributio esset Sacerdotalis: tū etiā, quia omnes illæ actiones præuiq̃ posset, secluso omni iure humano, fieri à Clerico minori Sacerdotis iussu, & vt à mero instrumento, modo supra explicato, absque eo, quod ille distribuere proprie loquendo. Non ergo est attendenda difficultas physica illarū actionū, sed moralis, an scilicet sit ab operante per potestatem, & auctoritatem propriam, an solū ministerialiter, & materialiter nomine alterius.